

**Виконавчий орган Київської міської ради(Київська міська
державна адміністрація)
Київський університет імені Бориса Грінченка**

**Інструкція
з охорони праці № 12
для робітника з комплексного обслуговування і ремонту**

Київ - 2023

**Виконавчий орган Київської міської ради (Київська міська
державна адміністрація)**

Київський університет імені Бориса Грінченка

Затверджено

Наказ Київського університету
імені Бориса Грінченка

«21» _____ 20__ р. № 38

**Інструкція з охорони праці № 12
для робітника з комплексного обслуговування і ремонту**

1. Загальні положення

- 1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи Університету, де працюють робітники з обслуговування і ремонту (Ремонтно-будівельний відділ, Експлуатаційно-технічні відділи, інші підрозділи).
- 1.2. До роботи робітником з обслуговування і ремонту допускаються особи, яким виповнилось 18 років після вивчення даної інструкції, які пройшли попередній медичний огляд, мають професійні навички чи досвід роботи маляром, слюсарем-сантехніком, столяром, електриком, пройшли інструктаж з питань охорони праці, пожежної безпеки, інструктаж і перевірку знань з електробезпеки.
- 1.3. В коло обов'язків робітника з обслуговування і ремонту входить виконання робіт по обслуговуванню та ремонту систем центрального опалення, водопостачання та каналізації, біжучий ремонт будівель і споруд.
- 1.4. Робітнику видається спецодяг та засоби індивідуального захисту.
- 1.5. При виконанні робіт на даному робочому місці має місце вплив таких шкідливих факторів:
 - Травмування;
 - Підвищена чи знижена температура робочої зони;
 - Недостатня освітленість робочої зони;
 - Ураження електричним струмом;
 - Падіння з висоти;
 - Отруєння.
- 1.6. Працівник має право відмовитись від дорученої роботи, не пов'язаної з його прямими обов'язками, якщо створилась небезпечна для його життя ситуація, або для людей, які його оточують, і навколишнього середовища.
Робітник по комплексному обслуговуванню і ремонту будівель зобов'язаний:
- 1.7. Дотримуватись Правил внутрішнього трудового розпорядку.
- 1.8. Застосовувати спецодяг та засоби індивідуального захисту.
- 1.9. Виконувати тільки ту роботу, за якою пройдено інструктаж з охорони праці і до якої допущений.
- 1.10. Вивчати й удосконалювати методи безпечної роботи.
- 1.11. Забороняється приступати до роботи у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, а також у хворобливому або стомленому стані.
- 1.12. Дбайливо відноситись до устаткування й обладнання та використовувати

його за призначенням.

1.13. Знати й виконувати вимоги нормативних актів, інструкцій з охорони праці, пожежної безпеки, правила користування засобами колективного та індивідуального захисту.

1.14. Співпрацювати з керівництвом підприємства у справі створення безпечних і нешкідливих умов праці, повідомляти про порушення вимог охорони праці.

1.15. При травмуванні звернутися за медичною допомогою і повідомити про це адміністрацію (керівника).

1.16. Особи, які порушили вимоги даної інструкції, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України.

II. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Переконатись у справності та одягнути спецодяг, спецвзуття, застебнути або підв'язати рукави спецодягу.

2.2. Перевірити своє робоче місце й місце виконання робіт, переконавшись, що воно не захаращене сторонніми предметами.

2.3. Упевнитись, що робоче місце достатньо освітлене, підлога на робочому місці суха й чиста (не слизька).

2.4. Перевірити справність обладнання, інструменту та пристосувань, порядок розміщення їх на робочому місці.

III. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Підтримувати робоче місце у належному порядку, не загромождувати проходи і робоче місце непотрібними у даний момент трубами, деталями, сторонніми предметами тощо.

3.2. Не припускати поспішність у роботі, дотримуватись безпечних прийомів і методів праці.

3.3. Не допускати переохолодження тіла від руху повітря (протягів, вентиляції) для запобігання можливого захворювання.

3.4. Через кожні 2-3 години роботи стоячи, робити короточасні перерви на 5-10 хвилин, для відпочинку використовувати зручний стілець.

При роботі з ручним електроінструментом

3.5. Працювати тільки справним електроінструментом, особливо звертаючи увагу на стан ізоляції кабелів та струмоведучих частин.

3.6. Забороняється працювати електроінструментом без інвентарних захисних пристосувань (щитків, екранів, рукояток і т.п.).

3.7. Не дозволяється працювати електроінструментом з приставних драбин. Працювати слід тільки з підмостків, риштувань, інвентарних площадок при наявності надійного огороження.

3.8. Не дозволяється перевіряти пальцями заточеність різального інструменту, металеву стружку видаляти тільки металевим крючком або щіткою.

3.9. Заміну інструменту, регулювання, очищення інструменту виконувати тільки після вимкнення його з електричної мережі

При виконанні робіт нітрофарбами та фарбами на цинковій основі:

3.10. Застосовувати спеціальні пасти і мазі для запобігання шкідливій дії на шкіру

цих фарб;

3.11. Одягати респіратор, окуляри та гумові рукавички;

3.12. Ввімкнути примусову вентиляцію та освітлення;

3.13. При пошкодженнях шкіри не приступати до роботи без отримання дозволу медичного закладу.

При виконанні сантехнічних робіт:

3.14. Перекрити подачу теплоносія або води при ремонті трубопроводів, набиванні сальників, підтягуванні болтів тощо, теплоносій або воду злити.

3.15. Не ремонтувати трубопроводи під тиском; при випусканні пари або гарячої води із системи не стояти навпроти спускних кранів, вентиль у цьому випадку відкривати поступово; відкриваючи спускний вентиль, попередити про це оточуючих людей, щоб запобігти опікам парою або гарячою водою.

3.16. Не відкривати і не закривати вентиля за допомогою випадкових пристосувань, при складанні і розбиранні трубопроводів користуватись тільки тими ключами, які відповідають діаметру труб.

3.17. Проводити нарізання та відрізання труб тільки в спеціальних лещатах (прижимах), вживати заходи по запобіганню падінню відрізаних частин труб.

3.18. Проводити затягування болтів (шпильок) рівномірно з почерговим загвинчуванням гайок, розміщених навхрест, при складанні фланцевих з'єднань трубопроводів не допускати вирівнювання перекосу фланців шляхом нерівномірного натягу болтів (шпильок) та усунення нещільності між фланцями за допомогою клинових прокладок (невиконання цих вимог може викликати аварію на мережах, системах і призвести до нещасного випадку); проводити перевірку співпадіння отворів фланцевих з'єднань труб спеціальними швайками або оправками, не перевіряти співпадіння отворів пальцями.

3.19. При розбиранні фланцевих з'єднань на тепломережах відкрити дренаж; ослабити перший болт з протилежної від себе сторони; стати збоку від стику; проводити роботу обов'язково із застебнутими манжетами рукавів.

3.20. При промиванні труб із застосуванням стиснутого повітря тиском 0,3 – 0,4 МПа (3 – 4 кгс/см²) не знаходитись в камерах та колодязях, де встановлені засувки, вентиля, крани та інша арматура; відкривати засувку на дренажній трубі тільки в перервах подачі стисненого повітря.

3.21. Перевірити справність арматури, кріплення і законтрення фланців, а також надійність тимчасових заглушок при гідравлічному випробуванні (опресовуванні) систем теплопостачання та водопроводу; підвищувати та понижати тиск на випробовуваних системах (ділянках трубопроводів) поступово; не виправляти дефекти, що виявились при випробуванні на трубопроводі або арматурі, що знаходяться під тиском.

3.22. Огородити місце виконання робіт добре видимими вдень та вночі сигнальними знаками при роботах по ремонту трубопроводів, зв'язаних із відкриванням каналів; ділянку трубопроводу, що ремонтується, відключити з двох сторін заглушками або перекрыти вентилями (закритими на замок); в цьому випадку на обох вентилях вивісити плакати "Не включати – працюють люди"; відкривання каналів проводити тільки після особистого дозволу керівника робіт.

3.23. Дотримуватись заходів безпеки при роботі в траншеях та колодязях; не знаходитись в траншеях та колодязях під час опускання в них труб, фасонних

частин та арматури; розтрубні труби опускати розтрубом вгору; не скочувати труби ломами та вагами, а також не користуватись розпірками кріплення траншей в якості опор для труб.

3.24. Проводити за допомогою пари відігрівання заморожених ділянок трубопроводів, а також арматури, що знаходиться в колодязях або неопалюваних приміщеннях; для цього ділянки або пристрої, що підлягають відігріванню, обгортають ганчірками і поливають гарячою водою;

3.25. Виконувати роботи в колодязях тільки при наявності наряд-допуску в складі бригади з 3-х чоловік (проводити роботу одній людині забороняється); роботи виконувати з дотриманням наступних заходів безпеки:

3.25.1. відкрити люк колодязя спеціальним гаком (забороняється роботи це руками або за допомогою випадкових предметів);

3.25.2. відкритий люк колодязя огородити, виставити біля колодязя автодорожній знак "Інші небезпеки";

3.25.3. перевірити відсутність у колодязі вибухонебезпечних і токсичних газів за допомогою індикатора газу;

3.25.4. виявлений газ видалити з колодязя інтенсивним нагнітанням в нього свіжого повітря або наповненням його водою з наступним відкачуванням; після видалення газу провести повторну перевірку індикатором газу;

3.25.5. одягнути страхувальний пояс, до пояса прикріпити канат або трос, вільний кінець якого передати іншому робітнику, який повинен тримати його наверху обкрученим один раз навколо якого-небудь надійно закріпленого предмету (довжина каната (троса) за межами колодязя повинна бути не меншою ніж 3 м); при неможливості повного видалення токсичного газу з колодязя або неперервному його надходженні працювати тільки із шланговим протигазом, кінець шлангу при цьому повинен виходити за межі колодязя.

3.26. Працювати в захисних окулярах при пробиванні отворів у стінах та перекриттях для прокладання труб або кріплення опор та підвісок; збирання стояків систем опалення, водопроводу та каналізації проводити в рукавицях та захисних окулярах; труби та трубні заготовки не притуляти до стін будівель та тимчасових споруд.

3.27. Не торкатись забрудненими руками до кисневих балонів і не допускати, щоб на них попадало масло, оскільки поєднання навіть незначної кількості масла (жиру) із киснем може викликати вибух.

3.28. Не торкатись до електрообладнання та електропровідників (кабелів) і не відкривати дверці розподільних електрощитів при виконанні робіт у виробничих та інших спорудах та приміщеннях.

Робітнику забороняється:

3.29. Працювати у без спецодягу та засобів індивідуального захисту.

3.30. Працювати на несправному обладнанні та з несправним інструментом.

3.31. Працювати при недостатньому освітленні

3.32. Умикати електроустаткування мокрими руками.

3.33. Відкривати й знімати запобіжні пристрої, огороження під час роботи устаткування, обладнання тощо.

3.34. Самостійно усувати несправності устаткування, обладнання, яке знаходиться на гарантійному або сервісному обслуговуванні, при виявленні несправностей негайно припинити роботу і викликати спеціаліста, що здійснює їх

обслуговування.

3.35. Користуватись обладнанням, устаткуванням, приладами, апаратами тощо без попереднього навчання роботи з ними.

3.36. Користуватись саморобними електронагрівальними приладами.

3.37. Палити та приймати їжу на робочому місці, це слід робити в спеціально відведених місцях.

3.38. Використовувати у пожеже- і вибухонебезпечних приміщеннях або без викликаної виробничою необхідністю потреби відкрите полум'я, легкозаймисті та горючі речовини, кислоти, ртуть, інші сильнодіючі та отруйні речовини.

IV. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Після закінчення роботи необхідно вимкнути обладнання. При відключенні механічного та теплового обладнання вимикаються пакетні перемикачі та кнопкові станції, після цього вимикаються рубильники, магнітні пускачі та станції управління. При вимиканні газового обладнання необхідно перекрити подачу повітря до пальників, закрити їх крани і загальний кран на газопроводі:

4.2. Вимкати вилки слід за корпус.

4.3. Прибрати робоче місце. Звільнити його від відходів виробництва, винести сміття, звільнити проходи.

4.4. Почистити, помити інвентар, інструмент, скласти його у відведене для нього місце.

4.5. Зняти спецодяг, покласти його у відведене для цього місце. Вимити з мило руки, лице. При можливості прийняти душ.

4.6. Доповісти керівнику робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

V. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Аварійна ситуація може виникнути у разі: виявлення ознак горіння обладнання (дим, запах гару) відчуття електричної напруги на обладнанні та інші.

5.2. При виникненні такої ситуації слід негайно припинити роботу, відключити електроспоживачі від електромережі, не допускати сторонніх осіб в небезпечну зону повідомити про те, що сталося керівника.

5.3 Якщо є потерпілі, надати їм першу медичну допомогу.

5.4. Надання першої медичної допомоги:

5.4.1. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом:

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичну допомогу'.

5.4.2. Перша допомога при пораненні:

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету не виявиться, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану бажано накапати декілька крапель розчину йоду щоб одержати пляму за розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати розчин йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.4.3. При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям донизу, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.4.4. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою. змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3-х процентним марганцевим розчином або 5-ти процентним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.4.5. Перша допомога при кровотечі:

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якою кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при великій кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювань, кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок, суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при сильній кровотечі необхідні терміново викликати лікаря за телефоном 103.

5.5. При виникненні пожежі приступити до гасіння наявними засобами пожежогасіння при необхідності викликати пожежну частину за телефоном 101.

5.6. Виконувати вказівки керівника робіт по усуненню небезпечної ситуації.

Головний інженер Ремонтно-будівельного відділу

Юрій РУСАВСЬКИЙ

Начальник Експлуатаційно-технічного відділу

Вячеслав ВАДІС

Узгоджено:

Інженер з охорони праці

Сергій КОВАЛЬ

Помічник ректора з правових та кадрових питань

Юлія ДАЦЕНКО